

A NAGYKOVÁCSI
ÖSSZEKOVÁCSOLÓ
EGYESÜLET KÖZÉLETI
ÉS INFORMÁCIÓS FOLYÓIRATA

ÖSSZE KOVÁCSOLÓ

www.osszekovacsolo.hu | facebook.com/osszekovacsolo

Magazin |

2023. április / 9. szám
ingyenes kiadvány

ENERGIA+KÖZÖSSÉG

KÖZLEKEDÉS KULTÚRA?

MÚZEUMI SZOMBAT

BÁRDOS IVÁN

HOGY MINDEN MŰKÖDJÖN...

GYAKRAN GONDOLJUK, HOGY ITT
NAGYKOVÁCSIBAN EGY SZIGETEN ÉLÜNK
ÉS EZ BIZONYOS TEKINTETBEN IGAZ IS.

A statisztikákban a település nagyon jó helyen van, főleg anyagi szempontból. De a szigetünk a közművekkel bizony egy köldökzsinóron kötődik a fővárosi nagy rendszerekhez. 2022 nyarán egy aszályos időszakban a magasabb részeken lakók megtapasztalhatták, hogy mennyire sérülékeny a vízellátásunk. Gáz, víz, csatorna, elektromosság és internet, minden

szolgáltatás a fővárosból és a nagy rendszerekből érkezik. Ideje lenne a stratégiai tervezésnek, hogy elgondoljuk, mit tudnánk részben vagy egészben, helyben előállítani. A saját vízbázison fúrt kút, a szennyvíztelep, a záportározó és csapadékvízszikkasztók, a helyi energiatermelés napenergiával vagy biogázzal és energiaközösségekben talán lehetséges alternatívák. Ez lesz a következő időszak fő kérdése, amit a falu vezetésének kell megoldani, hogy ne csak, valahol egy távoli helyen hozott döntésektől függjön az ellátásunk.

EZÚTON KÖSZÖNJÜK VISSZAJELZÉSEIKET, MELYBEN AZ **ÖSSZEKOVÁCSOLÓ MAGAZIN** MEGJELENÉSÉT HASZNOSNAK ÍTÉLTÉK ÉS TARTALMÁVAL KAPCSOLATOSAN ELÉGEDETSÉGÜKET FEJEZTÉK KI. IGYEKSZÜNK ENNEK TOVÁBBRA IS MEGFELELNI, EGYÜTTAL A JÖVŐBEN SZÍVESEN KÖZZÉTESSZÜK A FELVETETT TÉMÁKKAL KAPCSOLATOS HOZZÁSZÓLÁSAIKAT.

A magazin az **ÖSSZEKOVÁCSOLÓ EGYESÜLET** közéleti és információs folyóirata, melyet az egyesületi tagok önkéntes munkája révén, a támogatók hirdetéseiből és hozzájárulásából valósítunk meg.

Az átláthatóság jegyében az Egyesület pénzügyeiről - bevételekről és kiadásokról - weboldalunkon tájékozódhatnak: www.osszekovacsolo.hu

A jövőben szívesen helyet adunk Nagykovácsi civil szervezeteinek és további egyéni véleményeknek, vitairásoknak, amelyek településünk és a Nagykovácsi völgy életével, mindennapi ügyeivel foglalkoznak és közérdeklődésre számíthatnak.

Kérjük
támogassa
egyesületünk
működését!

**ÖSSZEKOVÁCSOLÓ
MAGAZIN**

Összekovácsoló Egyesület - Takarekbank Zrt, Nagykovácsi
Számlaszám: 50420898-10000764
Nemzetközi számlaszámunk: IBAN - HU71504208981000076400000000

IMPRESSZUM: Kiadó: Összekovácsoló Egyesület, Nagykovácsi • 2094 Nagykovácsi, Pitypang utca 10. • **Felelős kiadó:** Kósa Emőke - elnök
Szerkesztésért felelős személy: Árok Attila • **Kreatív, nyomdai előkészítés:** Greenmango Communication Kft. • Stockfotó: Depositphoto / Adobe Stock
Hirdetésekkel kapcsolatos információ: Koskovics Éva - hirdetes@osszekovacsolo.hu • **Nyomdai munka:** Innovariant Nyomdaipari Kft. 6750 Algyó, Ipartelep 4.
• ISSN 2677-0059 • **E-mail címünk:** magazin@osszekovacsolo.hu

A lapban megjelent hirdetések tartalmáért és tipográfiájáért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget.
Tilos a magazin bármely részének bármilyen formájában való másolása, feldolgozása a jogtulajdonos és a kiadó előzetes engedélye nélkül.

MESÉLŐ ÁGI AJÁNLÁSA

A szegény ember és az ördög

Egyszer egy faluban élt egy nagyon szegény öregember. Nem volt annak semmije a világon. Mikor meghalt, csak egy kis kócot hagyott a fiára. A fiú fogta a kócot és elindult világgá, hogy a kenyerét megkeresse. Út közben elszakadt abocskorszíja. Elővette a kócot, és elkezdett belőle madzagot sodorni. Ahogy így sodorgatott, elérkezett egy nagy folyóhoz, de az olyan nagy volt, mint a tenger, nem is tudott átmenni, csak állt a parton és törte a fejét, hogy mit tegyen. Míg itt tépelődött, töprengett, hogy merre menjen, a vízből kiugrott egy kis ördög.

- Mit csinálsz, hékás?
- Kötelet fonok!
- Minek neked a kötél?
- Hogy megkössöm vele a folyót!
- Miért kötöd meg?
- Hogy hazavigyem!

Az ördög lebukott a víz alá, és elment az apjához.

- Apám, fön a parton egy ember kötelet fon, meg akarja kötni a folyót, hogy elvigye.
- Biztosan valamelyik ördög ellenségünk tanácsolta neki. Hát mi hol élünk akkor? Nekem a lábam is rossz, járni is alig tudok! Szaladj vissza és mondd neki, hogy birkózzatok meg. Ha legyőzöd, akkor nem viheti el a folyót!

A kisördög újra megjelent a víz felett:

- Hé kás, gyere csak ide!
- Mit akarsz?
- Elviheted a folyót, ha megbirkózol velem!
- Megbirkózok én, de csak ha bejössz a faluba!
- Megyek!

Elindultak, de a legény a sárkánybarlang elé vezette az ördögöt.

- Te még gyerek vagy, a fiam is gyerek, birkózzatok ti, én meg majd nézlek benneteket!

Egy idő múlva előjött a sárkány. A kis ördög nagyon megijedt és elszaladt, az ember meg elbújt a sárkány elől, aztán visszament a folyóhoz.

Szaladt az ördög ijedten az apjához:

- Apám, nem mertem megbirkózni azzal az emberrel. Van neki egy fia, olyan gyerek, mint én, de még a föld is rengett alatta, amikor előjött.
- Szaladj akkor, és mondd neki: álljon ki veled almadobó versenyre. Te úgyis nagyobbat dobsz, és akkor nem viszi el a folyót.

Az ördögfióka egy buborékkal megint felszállt a víz felszínére. Az ember most is a madzagot sodorgatta.

- Hé, gyere csak ide! Miért sodrod ezt a kötelet?
- Hogy erősebb legyen!
- Minek neked az erős kötél?
- Hogy el ne szakadjon, mikor viszem a folyót!
- Elviheted, de csak ha messzebb dobod az almát, mint én!
- Dobj először te, én majd utánad!

mese

A kisördög fogta az almát és átdobta vele folyót. A legény meg csak legyintett, de nem dobta el az almát, hanem titokban zsebre vágta.

- Látod, mennyivel messzebbre dobtam? A te almádat látni lehetett akkor is, amikor repült, meg amikor leesett a túlsó oldalon, az enyémet röptében sem láttad, meg akkor sem amikor leesett.

Az ördög elszégyellte magát, és rögtön lemerült a víz alá. Odament az apjához:

- Apám legyőzött a legény. Most aztán viszi a folyót!
- Valóban?

- Valóban. Már kötözi is.
- Akkor nincs más hátra, könyörögni kell neki. Ez az ember még hajlék nélkül hagy bennünket, ha pedig valami ördög-féle, minket is elvisz.

Fogta a botját, és kipp-kopp, kipp-kopp, kisántikált a vízből. A legény éppen akkor hajolt le, hogy megkösse a bocskorát.

- Hát miért kötöd meg a folyót?
- Mert hazaviszem.
- De hiszen a miénk! Hajlék nélkül maradunk?
- Tetszik, vagy nem a tetszik, viszem! Éljetek ott, ahol tudtok! Ha a folyóban maradtok, a rabszolgáim lesztek!

Az ördög könyörgött, könyörgött, de az ember úgy tett, mintha nem is hallaná.

- Hagyd itt a folyót, adunk egy zsák aranyat!
- Kell is nekem egy zsák arany! Nem vagyok bolond egy zsák aranyat cipelni!
- Két zsákkal kapsz, és még el is visszük!
- Látod, ez már más, de nem bánnám, ha nagyobbacska zsákok lennének.

Az ördög lemerült, és kisvártatva újra megjelent két nagy zsák arannyal. Az ember elindult, az ördög meg utána, de alig bírta cipelni a zsákokat. Közel értek a faluhoz.

Az ördög elfáradt és leült pihenni.

A legény meg gondolta: ha hazajön velem, megtudja hol lakunk, holnap aztán összeszedi az ördögöket, és visszaviszi az aranyat.

Amint az eszébe jutott elkezdte az ördögöt a lábától a fejéig arasszal mérícskélgni.

- Mit mérícskélsz?
 - Tudod, a házamat ördögbőrrel fedtem be, de egy sarokra nem jutott. Most azt számolgom, elég lesz-e oda a te bőröd.
- A legény csak ennyit mondott és úgy tett, mintha elaludt volna. Az ördögnek se kellett több, fogta a botját, és kerekelt oldott, a szegény legény meg szépen hazavitte az aranyat, és gazdag ember lett belőle.

Bolgár népmese,
Bajzáth Mária: Járom az új váramat, Kolibri

aktuális

KÓSA EMŐ

KÖZLEKEDÉS- KULTÚRA?

NAGYKOVÁCSI NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 2023 FEBRUÁR 23-ÁN FOGADTA EL A 2023-AS KÖLTSÉGVETÉSI TERVÉT, MELYBEN TERVEZETT KIADÁSKÉNT SZEREPEL NAGYKOVÁCSI FORGALOMTECHNIKAI FELÜLVIZSGÁLATA.

2017-ben a FÖMTERV gondo-
zá-
sában készült már egy ilyen doku-
mentum, mely főként a tervezett
Linum beruházás várhatóan meg-
növekedő kiszolgáló forgalma és
a telepítéshez kapcsolódó közle-
kedési változásokat vizionálta, és
igyekezett ehhez hasznos jövőbeli
megállapításokat tenni. Az akkori
egyik kiinduló adatot a lakosság-
szám jelentette, mely 2016-ban
(a dokumentum készítésekor ren-
delkezésre álló adat) 7469 fő volt, 2640 lakáshoz. Ma
(2021-es adat) ezek a számok 8882 fő, 2899 lakás. 5 év, 1413
fő, 259 lakás növekedés a változás. Nagy megközelítéssel
ez kb. 1000 gépkocsival többet is
jelent. A 2016-os vizsgálat szerint a
Nagykovácsi úton mért átlagos napi
keresztmetszeti forgalom 9628 egy-
ségjármű/nap volt, megállapítás
szerint 20% kapacitástartalékkal bírt
az út ezen adat mellett. Ne találgas-
sunk, várjuk meg az idei mérések
adatait, de mindannyian érzékeljük
a változást.

A Nagykovácsi belterületi úthálózatá-
nak forgalomtechnikai vizsgálatának főbb javaslatai 2017-ben:

- Kossuth Lajos utca korszerűsítése – kétoldali zárt csapadék-
víz elvezető rendszer, útburkolatok és parkolók rendezése,
Diófa utcánál gyalogátkelőhely létesítése, Ady E utcai és
Amerikai Iskola csomópontok korszerűsítése (körforgalom
kialakítása indokolt).
- Város irányából érkező buszmegállók áthelyezése – Diófa
utcánál és Ady E utcánál.
- Hegyi buszjárat indítása

- Vértess utca gyűjtőút szerepnek megfelelő keresztmetszeti
kialakítás, hálózatfejlesztési elem
- Erdősétány utca, Nagyszénás utca, Száva u-Erdő utcák
kiepítése gyűjtőút-hálózati elemként
- Zsíroshegyi út felső szakaszának kiepítése
- 40km/h sebességkorlátozás bevezetése az egész telepü-
lésen – a Magyar Közút Zrt. nem emelt ellene kifogást.

Az idén tervezett felülvizsgálat nem csak azért időszerű,
mert „elkészült” a Kossuth Lajos utca felújítása, hanem
azért is, mert a közel 20%-os lakos-
ságszám növekedés hatásait a köz-
úti közlekedés mindennapjaiban is
tapasztaljuk. Elvárjuk, hogy a készülő
dokumentum olyan javaslatokat
fogalmazzon meg, amely a kulturált
együttélés közlekedési kereteinek
felállítását támogatja, támpontokat
ad az ezirányú további fejleszté-
sekhez.

A kulturált városi közlekedés témá-
jának különböző megközelítési lehe-
tőségei vannak, úgymint műszaki – forgalomtechnikai,
településfejlesztési- élhetőségi és megítélésünk szerint van
egy erős humán- társadalmi- együttélési oldala is. Legin-
kább erről szeretnénk most néhány
gondolatot leírni.

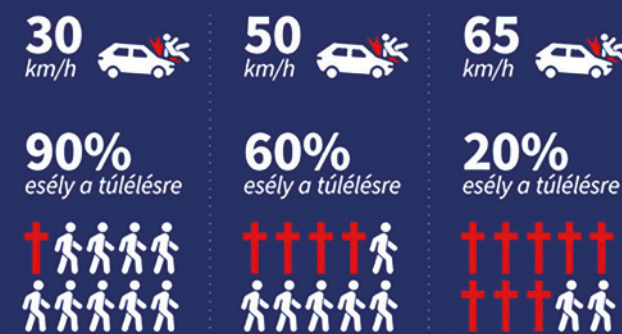
Nagykovácsiban szinte mindenki
autózik, azaz a mindennapi közle-
kedéséhez szinte minden családnak
autóra van szüksége. Így a legtöbb
gyermek a közösségi közlekedéssel
csak iskolás korában ismerkedik meg.
Az autóval közlekedés gyakorlata
azonban már a kezdetektől ott van
minden családban, így ennek min-
tái kicsi kortól beépülnek a tudatba:

Jellemzően milyen sebességgel haladunk, hogyan féke-
zünk, mennyire vagyunk előzékenyek vagy éppen erősza-
kosak, hogyan viselkedünk egy-egy közlekedési konfliktus-
ban, hogyan szállunk ki-be az autóból stb. Ott ül az autóban
a gyerek, látja, érzékeli a vezetési stílust, a megoldásokat...
és minden bizonnyal ez jól bevésődik.
Következő fázis, amikor már nagyobb a gyermekünk, eljár
bulizni és mivel kezdetekben nagyon féltjük, esténként
megyünk érte Hűvösvölgybe, hogy meg ne fázzon, mert
lekéste a buszt és csak egy óra múlva indul a következő...
persze alig várjuk, hogy elérje a megfelelő kort és letegye
a vezetői vizsgát. Akkor aztán viszi a kocsit. De hát mikor?

Este, amikor a városba megy szórakozni, hiszen akkor jár
ritkán a busz. Újabb aggodalom keletkezik: jól vezessen, ne
túl vagányan. És mivel még tapasztalatlan, nehogy bajba
kerüljön: mások hibáját ne tudja kivédeni. Hiszen még biz-
tosan keveset tud a defenzív vezetésről.

Szülői felelősségünk tehát határtalan. A kezdetektől indul
ebben a kérdésben is és akkor is tart, amikor már nem mi
ülünk a volánnál. Hiszen a legtöbbet tőlünk tanulják ebben
a kérdésben is. Segítenünk kell akkor is, amikor látjuk vagy
sejtjük a határtalan magabiztosságot, a vezetési stílusban
megbúvó személyiség eluralkodását, a túlzott vagányságot,
mert csak mi lehetünk mellettük a hatalmas teher alatt is,
ha balesetet okoznak.

Védetlen közlekedők túlélési esélye

Forrás: Vision Zero Two-Wheel Action Strategy

MINDENKIT HAZAVÁRUNK!
Közlekedésbiztonsági Stratégia

BUDAPEST

Nem feledkezhetünk meg a gyalogos közlekedésünk
kultúrájáról sem. Tekintettel arra, hogy a Kossuth Lajos
utcán még mindig nincs elegendő helyen gyalogátkelőhely,
lényegében az Antónia utcától az Amerikai Iskoláig minden-
ki ott futkos át az úton, ahol eszébe jut. Ezen a szakaszon
semmi nem figyelmezteti/fékezi az autóst, csak a postánál
van egy bekötő utca, innentől mindenki kicsit gyorsab-
ban is hajt. Bátorság és nagy körültekintés szükséges
az átkeléshez a buszmegállóhoz jövet-menet, kisgyerekekkel
különösen. Gyalogosként arra is gondolni kell, hogy látha-
tóak, időben észrevehetőek legyünk az autós számára.

Minden évben ősszel megrendezésre kerül a mobilitási hét
a helyi oktatás-nevelési intézményekben. Ilyenkor jutalmat
kap, aki gyalogosan vagy kerékpárral érkezik az iskolába,
de minden bizonnyal az is igazi boldogság a gyerekeknek,
hogy apával vagy anyával kézenfogva sétálhatnak regge-
lente. Foglalkozunk tehát a közlekedési kultúrával, de talán
mégsem eleget, vagy talán más aspektusból. Egy valami
biztosan látszik: ebben a témában egy fecske nem csi-
nál nyarat. Mindannyiunknak törekednünk kell arra, hogy
biztonságosan, körültekintően és előzékenyen haladjunk
az utakon, és hogy erre tanítsuk a gyerekeinket is. Kicsiket
és nagyokat egyaránt.

VOJCZEK JUDIT

ÖKOMENZA NAGYKOVÁCSIBAN

A GREENPEACE ÉVEK ÓTA SEGÍTI AZ ÖKOGAZ-
DÁLKODÁS ELŐMOZDÍTÁSÁT, AMI NÉHÁNY HELYEN
HOZZÁJÁRULT AHHOZ IS, HOGY A HELYI GYERMEK-
ÉTKEZTETÉSBE BIOÉLELMISZEREK KERÜLJENEK.
ERRE JÓ PÉLDA HERNÁDSZENTANDRÁS ÉS SZARVAS.

2019 tavaszán a Nagykovácsi Természet- és Környezet-
védő Egyesület (NATE) csatlakozott a Greenpeace
menzaforradalom programjához. A program kereté-
ben a helyi Waldorf óvodának természetünk vegy-
szermentes zöldséget a NATE Kasvirág közösségi
kertjében. Ez a program az összefogás szép példája.
A természetéhez a Greenpeace-től kaptunk nyolc ma-
gaságyást, amiket a piliscsabai Fébé szeretetszolgálat
megváltozott munkaképességű dolgozói készítettek
el számunkra. Az ágyások megtöltése a Greenpeace
és a NATE tagjainak, önkénteseinek és az alsó szom-
széd segítségével történt, a közös munka után közösen
fogyasztottuk el a NATE egyik tagja által főzött finom
ebédet. Az eseményen az óvodások is részt vettek,
dughagymát duggattak, hónapos retket vetettek a fris-
sen elkészült ágyásokba. Az osztrák ReinSaat cégtől
biodinamikus vetőmagokat kaptunk ajándékba.
A Permanent Publications kiadótól pedig szakirodal-
mat kaptunk: Charles Dowding és Stephanie Hafferty
Ásásmentes biokert c. könyvét, ami ennek köszönhe-
tően azóta magyarul is megjelent. Nagy öröm, hogy
ennyien támogatták ezt a programot.
A program folyamánként sikerült „összehozni” az
óvodát az egyik helyi kis étteremmel, a Kislabos ven-
dégglóval. 2019 őszétől kezdve ők főzik a levest az ovi-
soknak. Sajnos a közösségi kertben nincs elegendő
hely arra, hogy a leveshez való hozzávalók teljes meny-
nyiségét megtermesszük, de már az is szép eredmény,
hogy sokkal kevesebb kilométert utazik az ebéd, ami
a gyerekek asztalára kerül. A közösségi kertben immár
negyedik éve természetünk zöldséget a Waldorf óvoda
részére. Ebben az évben közel 40 kg friss, vegyszer-
mentes zöldséget vittünk nekik. Ezenfelül évente
kétszer nagy örömmel látjuk vendégül az ovisokat
a kertben, amikor annyi frissen szedett zöldséget, gyü-
mölcsöt esznek, amennyit csak akarnak.
A Greenpeace programja ugyan lezárult, de mi folytat-
juk, jövőre is visszük a biozöldséget az ovi-
ba. Számomra ez az együttműködés nagyon szép példája,
hálás vagyok, hogy részt vehetek benne.

aktuális

VOJCZEK JUDIT

NAGYKOVÁCSI KASTÉLYPARK ÚJRA

tervezett fejlesztésnek jelentős környezeti hatása nincs, és környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem szükséges.

2021. JÚNIUSI SZÁMUNKBAN ÍRTUNK A KASTÉLYPARK TERVEZETT BŐVÍTÉSÉRŐL. AZ AZÓTA TÖRTÉNT FEJLEMÉNYEKRŐL SZERETNÉNK BESZÁMOLNI. ÉRDemes TALÁN RÖVIDEN ÖSSZEFOGLALNI A TÖRTÉNETET, EHHEZ CSANÁDI MÁRIA, LAKATOS PÉTER ÉS MATÓ ILDIKÓ ÍRÁSÁT HÍVOM SEGÍTSÉGÜL, AMI 2021. AUGUSZTUSÁBAN JELENT MEG A NATE HONLAPJÁN (WWW.NATE.HU), A KERESŐBE A „KASTÉLY” SZÓT BEÍRVA ELŐJÖN AZ ÖSSZES EZZEL KAPCSOLATOS CIKK).

Ma már szinte senki sem vitatja, hogy a bioszféra sokféleségét, ezzel az emberi élet minőségét és méltóságát fenyegető globális környezeti válság időszakában élünk. A felismerést sajnos kevés emberi magatartásbeli változás, kormányzati intézkedés és megvalósítás követi, a környezet és a természet terhelése tovább folyik. Ez történik nálunk, Nagykovácsiban is.

2021 tavaszán többfrontos küzdelem alakult ki a Magyar Cserkészszövetség tulajdonában álló nagykovácsi Teleki-Tisza-kastély parkjába tervezett bővítés körül a lakosság egy része, helyi civil szervezetek, az Önkormányzat és a beruházó között. A közel tíz hektáros területen, 2,5 Mrd Ft állami támogatásnak köszönhetően felújított kastély és melléképületei 2018-as átadása után még abban az évben elkezdődtek egy újabb építkezés előkészületei. Ezek 2021. márciusában forrtak ki olyan tervvé, melyet át lehetett adni első hivatalos értékelésre, előzetes környezeti vizsgálatra. A kormány anyagi és erkölcsi támogatásán kívül a beruházás megörökölte a kastély korábbi felújítása kapcsán megítélt „nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű” besorolást. Ez egyedi, egyszerűsített engedélyezési eljárást biztosít a projekt számára, szűkítve az Önkormányzat beleszólási lehetőségeit, szükség esetén akár felülírhatóvá téve (korlátozó) döntéseit.

A tervezett változtatásokkal az egy közpark igényeit és követelményeit kielégítő területből egy zsúfolt turisztikai központ lett volna, zsugorodó zöldfelülettel. Megvalósítása érdekében 185 fát kellett volna kivágni, igénybe kellett volna venni a park védett, be nem építhető részét is. Ennek következményeként a kastélypark természeti és építészeti harmóniája is leromlott volna. A Pest Megyei Kormányhivatal 2021. április 29. napján kelt határozata azt állapította meg, hogy a Nagykovácsi Kastélypark Komplexum

A Kastélypark tervezett bővítésével kapcsolatban a cserkészek három kerekasztal beszélgetést szerveztek, amelyen az Önkormányzat és több helyi civil szervezet tagjai vettek részt. A cserkészek azzal indokolták a tervezett nagymértékű bővítés szükségességét, hogy bevételeik így módon történő növelésével biztosítani tudják az intézmény fenntartását, az idők során szükségessé váló felújításokat, karbantartásokat. A megbeszélések során örömmel tapasztaltuk, hogy a cserkészek – legalábbis elmondásuk szerint – nyitottak arra, hogy megfontolják, lemondanak erről az óriási bővítésről. A III. kerekasztalon a részt vevő szervezetek több olyan javaslattal álltak elő, amelyekkel ilyen nagymértékű bővítés nélkül is fenntarthatóan működtethető lenne az intézmény. A kerekasztalokról részletes beszámoló olvasható a NATE honlapján, a www.nate.hu oldalon, a keresőbe a „kastély” szót beírva.

2021. júniusában a NATE keresetet nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékhez, amelyben kérte a Pest Megyei Kormányhivatal 2021. április 29. napján kelt, fent említett határozatának megsemmisítését. Ugyanezen határozattal szemben Nagykovácsi Önkormányzata is keresetet nyújtott be, a bíróság a két keresetet egyesítette.

A perben a NATE-t dr. Kiss Csaba, az EMLA (Környezeti Management és Jog) Egyesület igazgatója képviselte.

2022. március 1-én került sor az első bírósági tárgyalásra. A tárgyaláson az iratismertetésre került sor, illetve természetvédelmi és környezetvédelmi szakértő kirendelésének szükségességét próbálták a felek megvitatni.

Az Önkormányzat keresete szerint a Kormányhivatal egyrészt anyagi, másrészt eljárási szabályokat sértett, ezért az előzetes vizsgálati dokumentáció nem megalapozott, a határozatot meg kell semmisíteni és új eljárást lefolytatni. A felperesi álláspontok szerint a cserkészek által beadott előzetes vizsgálati dokumentáció már önmagában nem felel meg a jogi előírásoknak, ezért a bíróság ezt jogkérdésként is el tudja dönteni, így nincs szükség szakértőre. A NATE is hivatkozott anyagi jogi és eljárási szabálysértésre, de azt is hangsúlyozták, hogy mindenképpen kellett volna hatásvizsgálat, ezért a határozat megsemmisítése mellett a bíróság azt is mondja ki, hogy az új eljárásban mindenképpen le kell folytatni a hatásvizsgálatot. Ehhez viszont szakértő is kell.

NAGYKOVÁCSI

Múzeumi Szombat

2023. ÁPRILIS 22.

10.00 – 17.00

ÁPRILIS 22.

MÚZEUMI SZOMBAT
NAGYKOVÁCSIBAN MÁSODSZOR

Egy esemény második megszervezése még nem tekinthető hagyománynak, de azt gondoljuk, jó úton vagyunk a hagyományteremtés felé.

ÁPRILIS 22-ÉN ISMÉT
MEGSZERVEZZÜK
A MÚZEUMI SZOMBATOT
NAGYKOVÁCSIBAN.

Részben a tavaly már bemutatott helyszínekkel, részben újabb érdekes látnivalókkal.

A régi és új helyszínekről, egyéb részletekről és a kapcsolódó eseményekről a WWW.OSSZEKOVCASOLO.HU honlapunkon, FACEBOOK oldalunkon [FACEBOOK.COM/OSSZEKOVCASOLO](https://www.facebook.com/OSSZEKOVCASOLO) és plakátokon fogunk hírt adni. Várunk minden érdeklődőt és „kezdő és haladó lokálpatriótát”!

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat az általa készített szakértői véleményt (a helyi védelem alatt álló terület botanikai és zoológiai felmérését) 2 munkanappal a tárgyalás előtt küldte be a bíróságra, a bíróság további időt adott a Kormányhivatal részére, hogy írásban tegye meg arra vonatkozó észrevételeit.

A második tárgyaláson sem született ítélet. Ezen a tárgyaláson a Kormányhivatal képviselője elmondta, hogy az alperesi érdekelt (a Magyar Cserkész Szövetség) a tervezett tevékenységét az előzetes vizsgálati eljárásban meghatározottakhoz képes mérsékelte, aminek következtében az már nem előzetes vizsgálatköteles tevékenység, azaz nem tartozik a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá. A csökkentett tartalmú beruházás műszaki paramétereit az alperes Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya építésügyi tárgyú PE/ETDR-EP/4117-62/2022. és PE/ETDR-EP/5090-31/2022. iktatószámú (véglegessé vált) határozatai (építési engedély) igazolják. Ezen eljárásoknak az Önkormányzat is ügyfele volt. A Kormányhivatal képviselője szerint így a határozata ellen benyújtott keresetek okafogyottá váltak.

Ezt azonban sem az Önkormányzat, sem a NATE képviselője nem fogadta el, és további tárgyalás megtartását kérte. A harmadik tárgyalásra 2023. január 17-én került sor, amin végre ítélet is született: a bíróság a Kormányhivatalt a szóban forgó határozat megsemmisítésére, és új eljárás lefolytatására kötelezte.

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya (Környezetvédelmi Hatóság) az új előzetes vizsgálati eljárást 2023. február 16-án megindította, és felszólította a cserkészeket, hogy nyilatkozzanak, hogy a korábbi eljárásban benyújtott dokumentáció szerinti kérelmüket fenntartják-e. A cserkészek az újraindult előzetes vizsgálati eljárást megalapozó, eljárás megindítására vonatkozó kérelmüket visszavonták, azaz kérték a folyamatban lévő előzetes vizsgálati eljárás megszüntetését. A Környezetvédelmi Hatóság 2023. február 28-i, PE-06/KTF/08937-4/2023 sz. határozatával a Nagykovácsi Kastélypark Komplexum fejlesztésére vonatkozó előzetes vizsgálati eljárást megszüntette.

Itt tartunk most.

PÉTERI GÁBOR – VOJCZEK JUDIT

MEGOLDÁS HELYBEN:

ENERGIA + KÖZÖSSÉG

JELENTŐS ELMARADT HASZONNAL SZÁMOLHAT AZ, AKI NAPELEMES RENDSZERT ÉPÍTETT KI A KÖZELMÚLTBAN. SZÁMUKRA MEGSZÚNIK AZ ÉVES SZALDÓS ELSZÁMOLÁS, MAJD A HAVI TERMELÉS-FOGYASZTÁS EGYENLEGEZÉSE IS KEDVEZŐTLENEBB LESZ A BRUTTÓ ELSZÁMOLÁSI RENDSZERBEN.

Náluk már csak az jár rosszabbul, aki most vág bele új beruházásba, mert számukra nem lesz lehetőség a megtermelt többletenergia hálózatba történő visszatáplálására. Sovány vigaszt jelenthet nekik, hogy nincsenek egyedül: ma mintegy 160 ezer ilyen, hivatalos fogalmak szerinti „háztartási méretű kiserőmű” működik az országban.

Az egyéni megoldásokra azonban a jövőben is rá leszünk kényszerítve. Az ország egyoldalú földgáz és kőolaj függése, az energaintenzív iparágak jelentős állami támogatása és a rezsicsökkentés következtében elmaradt energiatakarékosági programok, mind arrafelé terelik a háztartásokat, hogy maguk keressék a megtakarítási lehetőségeket. A családi léptékű rendszerek és nagy hálózatos szolgáltatók között azonban az energiaközösség egy olyan köztes méretű megoldás, amely képes a két véglet előnyeit kihasználni, illetve hátrányait mérsékelni.

Mi az az energiaközösség?

Az energiaközösség, mint alulról szerveződő termelő-fogyasztó egység a decentralizált logikára építve egyrészt a megújuló energiaforrások helyi-kistérségi hasznosításának kereteit biztosítja, másrészt lehetőséget ad a hatékonyabb energiafelhasználásra. A kisméretű szervezet ugyanis rugalmasabban alkalmazkodik a fogyasztói igényekhez, kevesebb szállítási és más tranzakciós költséggel jár a működése, mint az országos vagy a régiós nagy szolgáltatóké.

A villamosenergiáról szóló törvény szerint az energia-közösség többféle tevékenységet végezhet, így például villamosenergia-termelést, tárolást és megosztást is. Szövetkezeti vagy nonprofit gazdasági társaságként működik és irányításában csak azok a tagok vehetnek részt, amelyek csatlakozási pontjai az energiaközösség tároló és termelő körzetében vannak.

Sajnos az energiaipar szabályozott világában a törvényi rendelkezés még nem elegendő ezen új szervezeti forma elterjedéséhez. Többféle hazai kísérlet is keresi a megoldásokat az energiaközösségi működési modell egyes elemeire. Így a központilag támogatott pályázatok a szabályozási környezet kialakítását segítik. De fejlesztenek olyan megoldásokat, ahol az energiaközösség tagjainak saját tulajdonában lévő fogyasztási adatok alapján pontosan, akár negyedóránként mért adatokkal van lehetőség a költségek megosztására. A napi meteorológiai előrejelzések és a tőzsdei áramárak alapján is lehet a fogyasztást optimalizálni. A szabályozás nem zárja ki, hogy újfajta műszaki megoldásokkal működő tárolók épüljenek, vagy, hogy a fogyasztói közösségek más energiafajták, pl. földgáz, szélenergia felhasználására is kiterjedjenek és elinduljanak a pénzügyi befektetők felé (pl. szélerőművek létrehozásakor).

És Nagykovácsiban?

Ha feltételezzük, hogy a támogatott hatósági árak mai rendszere előbb vagy utóbb megszűnik, akkor érdemes az energiaközösséggel számolni. Nagykovácsinak jók az adottságai, hiszen sok napelemes háztartási méretű kiserőmű van, a jó módú és képzett lakosság pedig talán nyitott az ilyen újszerű megoldásokra.

Az önkormányzat, mint az egyik nagy fogyasztó számára a közvilágítás és az intézmények fenntartása költséges.

Az Amerikai Nemzetközi Iskola és a Teleki-Tisza kastély üzemeltetője, a helyi vendéglátóhelyek is részesei lehetnének egy ilyen helyi kezdeményezésnek. A Linum udvar lapostetős épülete pedig kínálja a napelemek telepítésének lehetőségét. És miért is ne akarna takarékoskodni a nappali áramfelhasználásán a kisgyerekkel otthon lévő szülő, vagy aki itthonról dolgozik? Természetesen sok szabá-

zási feltétel még bizonytalan és ezért nehéz tervezni. A rendszerhasználati díj, a termelői és a fogyasztói áramdíjak alakulása, az adózási kedvezmények mind kérdések. Az önkormányzatok helyzetét nehezítik az eljárási, közbeszerzési pályáztatási szabályok. Sokat kell tenni azért is, hogy a lakossági-háztartási fogyasztók megismerjék és elfogadják ezt a szervezeti formát. Az azonban biztos, hogy fenntartható és hosszú távú megoldást nekünk magunknak kell kialakítani, és ezt érdemes most elkezdni.

Az energiaközösségekről, jó példákról és sikertörténetekről lehet olvasni a Magyar Természetvédők Szövetségének közösségi energiával foglalkozó honlapján, illetve többet megtudhatunk az energiaközösségek európai szövetségének kiadványaiból.

BAKÓ JUDIT

A GÖDÖLLŐI ARBO-PARK

JÓ GYAKORLATOK BEMUTATÁSA

A GÖDÖLLŐI ARBORÉTUMOT 1902-BEN ALAPÍTOTTÁK, AMIT A PILISI PARKERDŐ ÁLTAL LÉTREHOZOTT ERDŐK A KÖZJÓÉRT ALAPÍTVÁNY 2022. MÁJUS 1-TŐL ÜZEMELTET, ARBO-PARK AZ EZERARCÚ ERDŐ ÚJ ELNEVEZÉSSSEL. AZ EZERARCÚSÁG UTAL A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGRE, A BIODIVERZITÁSRA, A MAI KORIGÉNYEINEK MEGFELELŐ SOKSZÍNŰ PROGRAMKÍNÁLATRA, KIKAPCSOLÓDÁSI ÉS REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEKRE. MINDEZT A SOKSZÍNŰSÉGET AZ ERDŐK A KÖZJÓÉRT ALAPÍTVÁNY NÉHÁNY HÓNAP ALATT HOZTA LÉTRE, ÚGY, HOGY KÖZBEN AZ ÖKOLÓGIAI LÁBNYOM A PARKBAN NEM, VAGY ALIG ÉSZREVEHETŐEN NÖVEKEDETT.

A parkban a tisztásokat külön-külön elnevezték és funkciókkal látták el. A Süni tisztáson található a játszótér, a Hangya és Tücsök tisztáson a büfé és zenepavilon kapott helyett, a Maci tisztáson esőbeálló, padok és főzőhely várja a látogatókat, a Mókusz tisztáson a szabadterei sportolási eszközök állnak rendelkezésre. A tisztásokon kívül a park vízmosásos völgyében található völgyszínpad nyáron színházi előadásoknak ad otthont. A nyugalomra vágyókat is várják, számukra alakították ki a csend ösvényét. Mindezekon kívül a park egész területén kihelyezésre kerültek ismeretterjesztő táblák, melyek izgalmas és játékos módon tanítanak bennünket. Azon kívül, hogy ajánljuk az Arbo-Park meglátogatását, eszünkbe jutott, hogy milyen csodálatos lenne, ha a mi településünkön is megvalósulhatna egy természetközeli közösségi tér. Természetesen ehhez sokrétű együttműködés, tervezés, rengeteg munka, ötlet és pénz szükséges, ami nagy kihívás, de mint látható, nem lehetetlen.

VISSZAEMLEKEZÉSEK A KÖZSÉGI VEZETÉKES VÍZSZOLGÁLTATÁSRA.

KIS VÍZSZOLGÁLTATÁSI TÖRTÉNET
NAGYKOVÁCSIBAN

AZ UTÓBBI EGY-KÉT ÉVBEN, EGYRE TÖBBSZÖR LEHETETT HALLANI, HOGY A ZSÍROS-HEGYEN ÉPÜLT LAKÓHÁZAKBAN A NAP EGY-EGY SZAKASZÁBAN A VÍZVEZETÉKBŐL NEM FOLYIK VÍZ, MERT A HÁLÓZAT NEM BÍRJA EL A TERHELÉST. EZ – A MAI VILÁGBAN – KÉTSÉGTENÜL KOMOLY PROBLÉMA, ÉS CSAK BÍZNI LEHET ABBAN, HOGY LESZ ANNYI PÉNZE EGYSZER A HELYI ÖNKORMÁNYZATNAK, HOGY EZT A MEGFELELŐ TECHNIKA BŐVÍTÉSÉVEL ORVOSOLNI TUDJA.

Úgy vélem, - pusztán érdekességből - indokolt lehet ezért egy rövid visszapillantás arra az időszakra, amikor Nagykovácsiban még egyáltalán nem volt vezetékes vízszolgáltatás, és a lakosság a saját, vagy a közutakból, vödörrel hordta a vizet, mind az emberek, mind a háziállatok részére.

Személyes emlékként tudom leírni, hogy a Park utcában gyermekeskedtem, és már meglehetősen fiatalon megkaptam a szüleimtől azt a feladatot, hogy két vödörrel, vácskával vállamon, naponként két-három alkalommal, a Kolozsvár utcában lévő közkútra kellett „lesétálnom”, és vizet felvinni, hogy mindenre jusson. Nyáron még csak hagyján, de télen néha igen kemény feladat volt. Így jutott vízhez azonban a Park és Séta utca minden családja, ahol a családfők többsége, a háború után ismét megindult szénbányában dolgozott.

Miután az „energiát” szolgáltató szénre igen nagy szüksége volt az országnak, és ezért a bányászok (a vasutasokkal együtt,) több szempontból is külön elbírálásban részesültek, ezért – emlékeim szerint – az 1950-es évek elején – a sok panasz hallatán, mind a Pilisszentiváni Szt. István táro vezetésége, mind a helyi tanács elfogadta azt a kérést és javaslatot, hogyha a „hegyen” lakók, hajlandók a vezetékek helyét társadalmi munkában kiásni, akkor mind a bánya, mind a község hozzásegíti őket ahhoz, hogy a két utca „vezetékes” vizet kapjon.

Ilyen előzmények után kijelölték a Kolozsvár téren lévő – a község egyik legnagyobb – közkútját, mint az ivóvíz „forrását”, és kijelölték a vízvezeték kiásásának vonalát. Ez a kúttól kiindulva, a híd alatt (vagy mellett) áthaladva, a híddal szemben lévő ház kapuja alatt, majd a kerten át vezetett fel a Séta utcáig, s ott ágazott ketté a két utca végéig. Mindkét utcában voltak helyenként közkifolyók, ahonnan vizet lehetett venni. Amikor elkészült, és víz jött a kifolyókon, ez olyan öröm volt a két utcában, mint az amerikaiaknak, amikor Neil Armstrong a Holdra lépett! A Kánaán netovábbja! (Hogy milyen műszaki-technikai megoldással folyt a víz a közkifolyókon, azt nem tudom, de számomra is az volt a lényeg, hogy folyt.)

Csupán emlékeztetőül írom ide, hogy a község lélekszáma 1949. 01. 01-én: 1904 fő; 1960. 01. 01-én: 2412 fő; 1970. 01. 01-én: 2795 fő és 1980. 01. 01-én: 3019 fő volt.

Így ment ez egy ideig, míg nem az Új utca (a mai Dózsa György utca) lakói is elő nem álltak a kérésükkel, hogy már úgy is ott van a vezetékek a Séta utca végén, akkor ár csak kis jóindulat kell, hogy tovább vigyék az Új utcába is. Egy idő után ez is megtörtént. Azután szépen lassan, egyik évről a másikra, egyre újabb és újabb utcák csatlakoztak a helyi vízműhöz. Egy idő után az egyetlen kút már nem bírta, ezért bekötötték előbb a templom domb aljában lévő közkutat is, majd, amikor már a kutak kevesek voltak, új kutak fúrására került sor a Telki felé vezető út két oldalán, a kőkereszt környékén. (Ezek ma is még léteznek, de több mint 40 éve már nem gondolozza senki.)

Ennek lett az eredménye, hogy az 1970-es évek közepére-végére szinte az egész faluban volt vezetékes víz, ami lehetővé tette a lakóházakba való folyamatos bekötést is. Így kapott vizet az óvoda, az iskola, az orvosi rendelő, és más közintézmények. Ez megalapozta a lakásokban a fürdőszobák modernebb kialakításának lehetőségét is, egyáltalán a helyi lakosok életszínvonalának emelkedését. Egy ideig működtek még az utcai közutak is, de lassan nem volt már szükség rájuk, ezért a pazarlás elkerülése érdekében a községi tanács a legtöbbjét leszereltette.

Volt azonban egy másik következménye is annak, hogy a lakásokban megindult a vízszolgáltatás.

Ismeretes, hogy a víz „fogyasztása” azt eredményezi, hogy az elhasznált mennyiségnek el is kell távoznia! Ezt először mindenki úgy oldotta meg, hogy megépültek a szennyvíz – szikkasztók a házaknál, amelyeket időnként –

amikor megteltek ki kellett szippantani, és igények, tárgyalások, egyezkedések, fizetések, stb... eredményeként – a fővárosi csatornahálózatba leeresztetni. Az egyik – talán legfontosabb – leeresztő-hely még ma is létezik Hűvösvölgyben az útelágazásban lévő MOL kút mellett. (A szippantások mennyisége és ára egy idő után emelkedni kezdett, ami később befolyásolta a fővárosi víz- és csatornamű hálózat kiépítését is.)

Sajnos nem voltak kevesen olyanok, akik a szennyvíztárolók megépítését meg akarták spórolni, (és meg is spórolták!) és szikkasztók építése helyett egyszerűen belevezették a szennyvizet a lakóházak telken lévő kútba. „Úgy sem kell már”, hiszen az a kevés háziállat, ami akkor még volt, annak a csapból is lehetett vizet engedni. Ezzel azonban nem csak a szomszédos telkek kútjait fertőzték meg a hajszálcsovésség folytán, hanem megfosztották magukat a locsoláshoz, a gépkocsimosáshoz, stb... szükséges olcsóbb vízforrástól is. (Ismereteim szerint jó néhány ház udvarán lévő kutat be is temettek a lakóház későbbi új vagy átépítés során a sittel, mert amikor már a csatornahálózat is kiépült, a kút végleg „feleslegessé” vált.)

Ez a „régmúlt”.

Az 1980-as évek elején került sor a fővárosi vízhálózat Nagykovácsiba történő kiterjesztésére is. Ehhez azonban indokolt néhány adatot ismertetni.

A „szocializmus” időszakába is létezett tervezés, amely az egyes települések hosszabb távú fejlesztését határozta meg. Ezek voltak minden településen a ÁRT-k, azaz az Általános Rendezési Tervek, amelyek általában 12-15 éves perspektívában jelölték meg a település fejlődésének útját. Ezen ÁRT-k elkészítése a Megyei Tanács VB egyetértésével történt, sőt magát terveket is – a településsel előzetesen és hosszasan egyeztetve – a megyére kiterjedő jogkörrel egy tervező iroda dolgozta ki, és öntötte formába. Erre azért volt szükség, mert egy-egy település vezetékes víz-, csatorna-, gáz-, villany-, stb... fejlesztéséhez szükséges pénzügyi kerettel egy-egy falu vagy város nem rendelkezett. Ez csak állami támogatással valósulhatott meg, és így is valósultak meg. Ezek a pénzügyi támogatások azonban a megyén keresztül érkeztek, ezért ott jobban ismerték a lehetőségeket. Az ÁRT-ben lefektetett nagyon szép elképzelések, nem valósultak meg sohasem 100%-osan, mert az idő múlásában a pénzügyi források is gyakran változtak. Egy részük azonban mindig megvalósult, és ezek vitték előbbre a települést.

Így került sor a fővárosi vízműhálózat tervezésére és kivitelezésére is. Amiről azonban tájékoztatni szeretném a nyájas olvasót, az az, hogy milyen tervszámokon alapult a ma működő vízműhálózat.

Emlékeim szerint az 1970-es évek végén folyt tárgyalások arra épültek, hogy a község lakossága előre láthatóan 2050-re fogja elérni az 5.000 főt. Ezen adatokra alapozták az egész hálózat méretét, a várható vízfogyasztást, és ehhez igazították a megépülő műtárgyak nagyságát is. A tervekben szerepelt egy 200 m³-es átemelő medence a mai Remeteszőlős területén, és a Zsíros-hegyen – vagy pontosabban a Kálvária hegyen – épült volna 2 db 500 m³-es fogadó medence, amely kiszolgálta volna a község egy napi szükségletét. Az volt a tájékoztatás, hogy éjjel a fővárosban kevesebb a fogyasztás, akkor a fogadómedencéket meg lehet tölteni, és az másnapra elegendő a községnek.

A terv azonban – tudomásom szerint – pénzhiány miatt nem így valósult meg. Csak az egyik 500 m³-es fogadó-medence készült el. Ez majdnem elegendő volt a községnek, mert a 200 m³-es medencében lévő napi tartalék mennyiség is mindig a rendelkezésre állt.

A fogadó medencéket azért tervezték a Kálvária-hegyre, mert a község akkori belterületéhez mérten ez volt olyan magasan, hogy az ide felnyomott víz a gravitációval kellő nyomással ki tudja kiszolgálni a völgyben fekvő lakóházakat. Arra akkor még senki sem gondolt, hogy a Zsíros-hegyen lévő hétvégi telkeket egyszer belterületbe vonják, oda lakóházak épülnek, amelyeknek éppen úgy kell majd a víz, mint a völgyben lévőknek.

A rendszerváltozást követően sok minden megváltozott. Az egyes települések fejlődésének hosszútávú, központi előretervezése is. Ma ez a feladat az egyes önkormányzatokra hárul, amelyek foglalkoznak ezzel, csupán a kivitelezéshez szükséges pénzügyi fedezet megszerzése okoz némi gondot. Bízni kell azonban abban, hogy egyszer majd csak nyer a pályázaton a helyi önkormányzat akkora összeget, amellyel képes lesz egy újabb legalább 500 m³-es fogadómedencét megépíttetni, amely alkalmas lehet a Zsíros-hegyen megépült több száz lakóház igényének vízzel való kiszolgálására. Nézetem szerint azonban amíg ez meg nem épül, addig a jelenlegi kapacitás még sokáig fog gondot okozni a hegyen lakóknak.

AZ 1980-AS
ÉVEK ELEJÉN
KERÜLT SOR
A FŐVÁROSI
VÍZHÁLÓZAT
NAGYKOVÁCSIBA
TÖRTÉNŐ
KITERJESZTÉSÉRE
IS.

KOSKOVICS ÉVA RIPIORTJA

Egy kitüntetés margójára:

JOÓ EMESE

„...a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kiüntetést adományozta Joó Emese muzeológus részére a cirkuszművészet tudományos igényű feltárásáért és a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum megalapításáért végzett munkájáért.”

HA VALAKI 24 ÉVIG ÉL NAGYKOVÁCSIBAN, MÉG HA EL IS KÖLTÖZIK INNEN, KICSIT MÉGIS NAGYKOVÁCSIS MARAD... SZÁMOMRA TE MOST, HOGY TALÁLKOZTUNK, IGAZI MEGLEPETÉS VOLTÁL, HISZ AZT GONDOLOM, SOKAKAT ISMEREK ITT A FALUBAN, VELED MÉGSEM SIKERÜLT MÉG TALÁLKOZNUNK KORÁBBAN. AZÉRT KERESTELEK MOST MEG, MERT HALLOTTUNK ERRŐL A SZÉP KITÜNTETÉSRŐL, ILLETVE LÁTVA AZ ERRŐL SZÓLÓ POSZTOT A KÖZÖSSÉGI OLDALAKON, ESZEMBE JUTOTT, HOGY VOLT KORÁBBAN EGY FELHÍVÁSOD, MELYBEN SZÁLLÁST KERESTÉL EGY UKRÁN ANYÁNAK ÉS GYERMEKÉNEK NAGYKOVÁCSIBAN. SZÓVAL AZT GONDOLOM, BŐVEN VAN MIRŐL BESZÉLNÜNK...

Kezdjük talán azzal, hogy mesélj kicsit magadról, hogy kerültek Nagykovácsiba annak idején, illetve ki is vagy Te Emese, mivel foglalkoztál, foglalkozol, mivel érdemelted ki ezt a kitüntetést?

1997-ben kezdte lányunk a Waldorf iskolát Pesthidegkúton. Az iskola tökéletes volt Sárának, ott kivirult, új barátai lettek, ezáltal családi barátságaink is szövődtek, amelyek Nagykovácsi felé tereltek minket. Sem ő, sem a fiaink nem jártak előtte óvodába. Próbálkoztunk, de a szinte mindennapos óvodai videónézés elvette a kedvünket, ezért több családdal összefogva családi napközit szerveztünk egymásnak. A gyerekeink hol egyik hol másikunknál töltötték a délelőtti időt, esőben, szélben, sárban kint voltak a levegőn, semmivel és mindennel is tudtak játszani. Az iskolai barátságok révén tudtuk meg, hogy Nagykovácsiban van egy csodálatos Waldorf óvoda. Megismerkedtünk az óvónénivel, Pastyik Ilonával, és a fiaink elkezdtek itt az óvodát, ami paradicsomi állapot volt mindannyiunk számára. Közben vettünk egy házat a Pók utcában. A felújításban a gyerekek is részt vettek, kicsi talicskákkal hordták a téglát, cipelték a kőművesek után a vízmértéket. Hóban fagyban építkeztünk, és 1998 februárjában költöztünk be.

A Waldorf közösség az egész családjunk életét meghatározta és meghatározza a mai napig. A házunk, a kertünk mindig tele volt gyerekekkel, betérő barátokkal. Több éven át szerveztem a rendszeresen nálunk tanyázó gyerekek köré nyári táborot, amibe több szülő, barát és szomszéd is besegített. Később a fiatalok már maguk szerveződtek, a közös ugróasztalozás, pingpongozás mellett együtt élték át az első motorozást, sörfőzési és pizzasütési kísérleteket, különféle pipázásokat, közös zenélést vagy mozizást, de az érettségi és egyetemi vizsga készüléseket is. Hogy mindig sokan voltunk itthon, hogy óvoda óta az „ittalvós” bulik voltak a jellemzők, az szerintem jelentéktelen ráfordítást jelentett az etetést vagy a rendrakást illetően. Ennek a nyitott közösségi életnek sokkal jelentősebb a pozitív hozadéka a gyerekeink szociális élete, egymás iránti érzékenysége, empátiája szempontjából.

Mindezek az élmények, tapasztalatok alapvetően befolyásolták a szakmai pályám folytatását. 1992-ben etnográfus muzeológusként végeztem az ELTE-n, egyetemi tanársegédként, a harmadik gyermek születésekor hagytam ott a munkát és a doktori iskolát. A gyerekekkel együtt töltött 12 év alatt ismertem meg a Waldorf pedagógiát és szereztem gyakorlatot a különféle korosztályok és kompetenciák kezelésében. Az egyetemi kutatási-oktatási pályánál immár jobban érdekelt a múzeumok világa és a pedagógia. 2006-tól 2019-ig a Néprajzi, az Iparművészeti és a Szabadtéri Néprajzi Múzeum etnográfus múzeumpedagógusaként számtalan rendhagyó pedagógiai kísérletet és programot vezettem, amelyek során mindig valamilyen láthatatlan adaptív, differenciáló, esélyteremtő pedagógiai módszert alkalmaztam, miközben fogadtam a szegregátumokból, nevelőotthonokból vagy másfajta szociális hátrányossággal élő gyerekeket, fiatalokat, felnőtteket. Két nívódíj után 2018-ban kaptam a Kiváló múzeumpedagógus szakmai kitüntetést minde-

zen múzeumpedagógiai módszerek kidolgozásáért, a saját szakterületem fejlesztéséért. Ezt a díjat Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár adta át, megjegyezve, hogy a cirkusz világában is szükség lenne azokra a képességekre és tapasztalatokra, amikkel én rendelkezem.

Mivel néprajzusként korábban foglalkoztam a mutatványosok világával, a cirkusz izgalmas témának tűnt, belevágtam. Azonnal kiderült, hogy a cirkuszban a pedagógiai és muzeológiai tapasztalataimat végre egyszerre hasznosíthatom. Olyan egyedülálló társadalmi múzeumi fejlesztéshez kaptam felhatalmazást, hatáskört és bizalmat, amelybe a cirkuszi és a múzeumi szakma mellett bevonhatom az artistaművészek közösségét is. Hiszen egy cirkuszmúzeum akkor lesz mindenki számára izgalmas és meghatározó, ha azokkal együtt készül, akiről szól. Ha ők is beleszólhatnak, ha ők is részt vehetnek a saját örökségük feltárásában és bemutatásában. A Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetést augusztus 20-a alkalmából ezért a társadalmi múzeumi fejlesztésért, egy új, korszerű hazai közgyűjtemény: a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum létrehozásáért kaptam.

Meséltél arról is nekem, hogy számodra az esélyegyenlőség, az oktatás, a kulturális hozzáférés biztosítása mennyire fontos értékek, hogy mint múzeumpedagógus is jelentős projektjeid, terveid voltak korábban. Miért tartod ezt a témát fontosnak?

Muzeológusként azt gondolom, hogy a múzeumok létjogosultságát az adja, hogy gyűjteményeikkel és kiállításaiikkal mennyire tudnak kapcsolódni az emberek hétköznapijaihoz, ünnepeihez, örömeihez vagy bánataihoz. Képesek-e a történeti vagy művészeti anyaggal a jelenkor emberét megszólítani, megérinteni, és jövőbemutató, boldogulást segítő példákat mutatni mindenki számára. Ez művelt, jó anyagi körülmények között élők számára természetes, ők többnyire látogatják is a múzeumokat, értik azt a vizuális és szöveges nyelvet, amivel a múzeumok kommunikálnak. A probléma az, hogy a társadalom nagyobb részéhez a múzeumok nem kapcsolódnak sem tematikában, sem kommunikációban, ezért az emberek többsége nem megy el a múzeumokba, így nem is jut információhoz a saját múltjáról és jelenéről, és ezért nem kap inspirációt sem a jövőjét, boldogulását illetően. Nemcsak a privát életemben, a befogadott gyerekekkel, fiatalokkal kapcsolatban, hanem a pedagógiai munkámban is mindig a méltányosság volt a célom, hogy a hátrányos helyzetben lévők kulturális vagy bármilyen hozzáférését segítsen, amittől nemcsak nekik lesz jobb, hanem mindannyiunknak.

Hallottam róla, hogy korábban fiataloknak nyújtottál segítséget Nagykovácsiban. Mesélnél erről nekünk bővebben?

Amikor a saját gyerekeim elköltöztek és fokozatosan megüresedtek a szobáik, a waldorfos csatornákon meghirdettük,

hogy lehet nálunk lakni. Többnyire ismeretlen fiatalok jöttek, akiknek átmenetileg otthonra, nyugalomra, vagy éppen gyógyulásra volt szüksége. De jöttek időszakosan osztálytársak, vagy távoli barátok gyerekei is önállóságot tanulni vagy megismerni a nagyvárosi életet. Magától ment ez, egymásnak adták a hírt, valahogy mindig jött egy újabb fiatal ebbe a mi menedékházunkba. Az elmúlt 7 évben közel 30 fiatal lakott nálunk, legrövidebben 2 hónapig, leghosszabbban 3,5 évig. Egyfajta laza családi közösségben éltünk, nagy bizalomban, szeretetben. Mindenki azt adott bele és azt vett ki belőle, amire képes volt és amire szüksége volt. Ideálisan hangzik, és az is volt. Itt mindenki lehetett önmaga, becsukhatta az ajtót, de tarthatott bulit is, élhette a saját életét - miközben közösen ünnepeltük a születésnapokat, és volt olyan karácsony, amikor többen is velünk maradtak. Egyszer betlehemes kerítéskoncertet adtunk mindkét szomszédunk felé, közösen énekeltük a Kezdetek el élni-t. Mindig az történt, amit az éppen itt lakók kitaláltak és amiben jól éreztük magunkat.

2022 tavaszán, a háború kitörésekor éppen Annával és Esztivel laktunk együtt, amikor elhatároztam, hogy a két üres szobánkba menekülteket fogadunk. Ez számukra is új volt,

de nyitottak voltak rá. Március közepén kimentem a Nyugati pályaudvarra tájékozódni. Ruszlánával, kislányával, nagymamájával és a cicájukkal tértem haza. Onnantól folyamatosan érkeztek hozzánk átutazó ukrán menekültek. Aztán jött a hír, hogy Ruszlána munkatársa is útnak indulna, ha befogadnánk őket. A kislánya 12 éves és retteg a repülőgépek mindennapos zajától, a robbanások hangjától, ezért átmenetileg jönnének hozzánk, hogy megnyugodjon. Végül egy unokanővérrrel együtt hárman érkeztek Kelet-Ukrajnából, a háborús övezetből, 33 órás út után fáradtan, elcsigázva.

Úgy tudom, a gyermekeid megnőttek, te benn dolgozol a városban, elsősorban emiatt döntöttél/döntöttek a költözés mellett.

Hogy 'hagyod itt' ezt a kis ukrán családot, milyen megoldást sikerült számukra találni, nyugodt vagy-e a további sorsuk tekintetében?

Mindennapi munkám a Fővárosi Nagycirkuszhoz köt, miközben sokat járom az országot az utazó cirkuszok kutatásakor. A családi házunk az életünk szép korszakát őrzi, de most már mindenki elindult a maga útjára. Szvetlanát és 13 éves kislányát egy kedves idős ember fogadta be a Rákóczi utcában. Szvetlana dolgozik, lánya iskolába jár, az alapvető szükségleteiket képesek fedezni, de a jólléthez több kell, mint egy szoba vagy a mindennapi betevő. Mivel az ő otthonuk zónájában továbbra is zajlik a háború, egyelőre maradnak Nagykovácsiban, ameddig tudnak. Fontos lenne számukra olyan természetbeni segítség, ami az ő személyes, valódi szükségleteiket támogatja, valamint társaság, akikkel (oroszul vagy ukránul) beszélgetni tudnak és megoszthatják az érzéseiket.

Benkő Sándor grafikus (1922-2007) plakát terve

TÓTH ILDIKÓ

PERMAKULTÚRA KLUB

2022 ŐSZÉN ELINDULT AZ **ELSŐ NAGYKOVÁCSI PERMAKULTÚRA KLUB** A TANDEM KÁVÉZÓBAN. AZ ÖTLET TŐLEM SZÁRMAZIK, ÉS KÓSA EMŐ, A TANDEM EGYIK VEZETŐJE MELLÉM ÁLLT, ÍGY INDULT A KLUB.

Mi is az a permakultúra? A fenntarthatóan működő emberi környezet tervezésére irányuló elméleti és gyakorlati tudás összessége. A permanens és a kultúra összevonásával képződött szó, a „tartós vagy fenntartható kultúra” (permanent culture, rövidített nevén: permaculture). Bill Mollison és David Holmgren, illetve követőik úgy vélik, az ember képes rá, hogy a természet bölcsességét és önfenntartását mintázó rendszereket építsen, vagyis fejlődjön, és mederben is tartsa önmagát. Tágabb értelemben a permakultúra az a szemlélet, szakértelem, tervezési elv, gazdálkodási stílus, energiahatékony építkezés, ökológiai tudatosságú rendszerralkotás, amelyekben a környezetünkhöz felelős módon viszonyulunk. Konkrétan pedig egy eszköztár, amivel a világunk fejleszthető, irányítható és sokáig fenntartható.

16 éve élek családommal Nagykovácsiban a Zsiros-hegyen. Sok időt töltök az erdőben, és a kertben. Az életem része az alkotás és a képzőművészet. Szabadidőmben festek, kirándulok, múzeumokat látogatok, és ezeket szeretném másokkal is megismertetni. Női csoportokat tartok, erdő-, kertsétát vezetek festéssel. Nyaranta pedig gyerekeknek és felnőtteknek alkotótáborokat szervezek permakultúrás szemlélettel.

3 éve veszek részt permakultúrás kertek tervezésében, elkészítésében. Ebben társam Hartai Dorottya kertész. Együtt végeztük el az Életfa Permakultúra PDC képzését.

A saját kertem kapcsán ismertem fel azt, hogy a kert egy állandóan változó ökoszisztéma, és bármilyen kicsi is, képes segítséggel önálló egységgé szerveződni. Fontos, hogy elég sokféle élőlény éljen benne, és tudjanak egymással kapcsolódni. Hogy olyan növényeket telepítsünk, ami az adott helyen jól érzi magát, és minél több nedvességet juttassunk be, lehetőség szerint természetes formában.

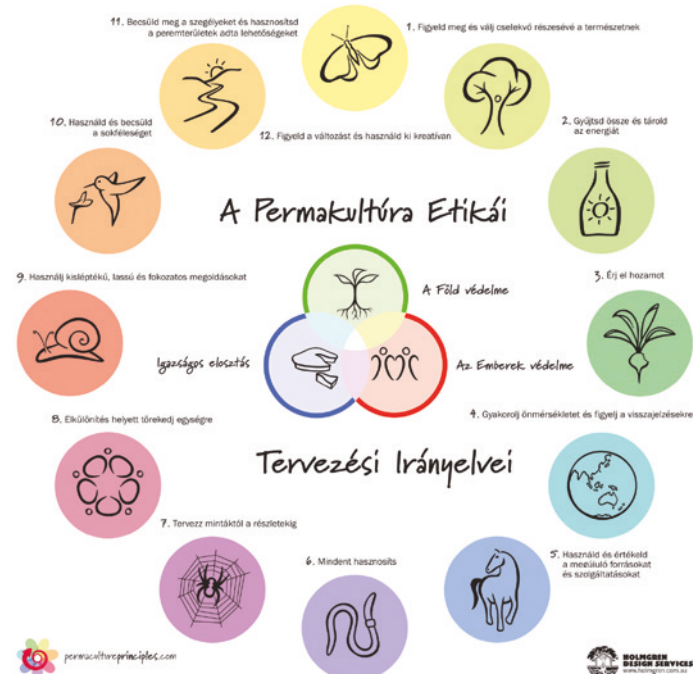
A klubbal a célom és vágyam, hogy egy olyan támogató közösséget alkossunk, amiben a permakultúrás elveket megismerve egymás segítőivé lehetünk saját kiskertünk és az élet más területei is. Ehhez a könyves tér és a Tandem lugasa és kiskertje tökéletes helyszínnek bizonyult. Hamar megfogalmazódott, hogy csináljuk meg a kertet úgy, hogy közben megfigyeljük, majd megtervezzük, és együtt egy kalákában meg is csináljuk. Ez azért nagyszerű dolog, mert szerintem tanulni úgy a legjobb, hogy közben a gyakorlatban meg is valósul. Számomra az egyik legfontosabb, hogy együtt többre vihetjük! Ezt megtanultam az elmúlt években. Erre egy emlék: a tőépités. Egyik nap kiástuk a barátokkal, permakultúra tervező csapattal, másnap fóliáztuk, és már el is kezdte az eső feltölteni vízzel. Csoda volt.

Hogyan zajlik a klub?

Beszélgetünk. Mindig van egy témánk, végigvesszük a permakultúrás alapelveket (amiből 12 van mellesleg), és ebbe beleszöve haladunk lépésről- lépésre. Nyomon követjük az évszakok változását, és azt, hogy ilyenkor mit csinálunk a kertben, az ablakpárkányon, az erkélyen. Gyakorlati tanácsok formájában, egymásnak is segítséget nyújtva. Mivel városi vendégeink is vannak a klubban, nekik is szeretnék olyan ötleteket adni, hogyan lehet szinte bárhol apró lépésekben haladni, és élelmiszert termelni kis léptékben.

Minden alkalommal megismerkedünk a tervezés egyik alapelemével:

- Ilyenek a zónák, amiben kialakíthatjuk azt a struktúrát és elemeket, hogy minden ott legyen a területünkön, ahol a legideálisabb. Például az 1-es zónában legyenek azok a növények, amiket legtöbbet gondozunk és használunk. Ilyen lehet a fűszerspirál, vagy hogy hová kerüljön vizes élőhely, vízgöyjtő, egy dézsató, vagy egy kisebb halastó.
- A szektorok, ahol azt nézzük meg, hogy milyen külső tényezők befolyásolják a területünket. Mint az égtájak, a napsütés, a szél, a víz, a zajok és szennyeződések stb.

Szeretném, ha sok időt tölthetnénk a természetben, hogy megérezzük, megtapasztaljuk az erdő gyógyító hatását, és azt, hogy az erdő az a hely, amit lemásolhatunk a kertünk tervezésekor. Ha megfigyeljük egy közeli erdő vegetációját, könnyebben kitalálhatjuk, mi kerüljön a kertünkbe. Megfigyelhetjük a körforgást, hogyan bomlik le minden szerves anyag, és hogyan lesz belőle humusz. Ez a komposztálás. Az élet alapja, az élet ott születik. Ha beletúrunk az erdei avarba, megérezzük az érett komposzt illatát. Egy marék erdei földben több élőlény rejtőzik, mint ahány ember él a Földön. Ha a kertünkben hagyjuk komposztálódni az ott képződő anyagokat: fűnyesedék, lomb, faágak, stb., akkor esélyt adunk arra, hogy a kertünk építse újjá a talaját, fenntartsa a saját rendszerét.

A permakultúra nekem egy izgalmas, mindig új felfedezésekkel teli élet, mely társakat és folyamatosan új kihívást, változást hoz az életünkbe. Ugyanakkor megnyugvást, mert megoldást, struktúrát nyújt ehhez. Remélem, hogy a környezetünkben egyre több ilyen nyitott, közösségi klub alakul.

Minden hónapban, havi egyszer szombat délután 15-17:30-ig találkozunk. A következő alkalom április 15 és május 13., melyet meghirdetünk a Tandem FB oldalán.

Várunk szeretettel minden érdeklődőt!

MAGYAR ALKIMISTÁK

ELŐADÁS SOROZAT NAGYKOVÁCSIBAN

2023. április 9.

Bujdos Mária
Húsvét - "ISTENTISZTELET és Szellemi Tanítás"

2023. április 22.

Dr. Szabó László, természetgyógyász
"Hogyan maradunk egészségben"

2023. május 6.

Névai András
"Az ős HUNA 3N és az inga használata"

Helyfoglalás és információ:

Névai András: +36 70 907 2672
Lőrincz Zsófia: +36 70 624 5494
galéria@szivterkastelya.com

PÉKSULI WORKSHOPOK NAGYKOVÁCSIBAN

Megtanulnál otthon sütni?

Ha gyorsan és hatékonyan tanulnál, gyere!

Profi sütődében dolgozunk, mégis ipari gépek nélkül, hogy biztosak legyünk benne: otthon ugyanezt, ugyanígy **meg tudod csinálni**.

Én magyarázok, mutatom, vezetem a kezed, ha kell.

Te dagasztasz, te hajtogatsz, te sütsz. Jegyzetelsz, videózol, a 25. butuskának gondolt kérdésed is bátran felteszed. A cél az, hogy egy **életre szóló, hasznos,** a mindennapokban rendszeresen használható **tudással** távozz.

Következő péksuli időpontok:

- 2023. 04. 08.: 17.00 - 20.30 - Kovászos kenyér+ - borral, sajttal, jókedvvel
- 2023. 04. 22.: 13.00 - 16.30 - Kovászos kenyér
- 2023. 04. 29.: 9.30 - 13.00 - Péksütemény - teljes kiőrlésű kiflik, zsömlék

Részletek: www.peksuli.huJelentkezés: pekworkshop@gmail.com

Szamos Kézműhely

2094 Nagykovácsi, Kossuth Lajos u. 48.

CSÓKA KRISZTINA

A KERTÜNKBEN LESELKEDŐ LÁTHATATLAN VESZÉLYEK

MIRE FIGYELJÜNK?

A LEGJOBB GONDOSKODÁS MELLETT IS
LESELKEDHETNEK VESZÉLYEK A KUTYÁINKRA,
AKÁR A SAJÁT KERTÜNKBEN IS. EGY ÚJ, EDDIG
KEVÉSBÉ ELŐFORDULÓ, DE MOST AZ ENYHE TÉL MIATT
FOKOZOTT VESZÉLYT JELENTŐ DOLOGRA SZERETNÉM
MOST ELSŐSORBAN FELHÍVNI A KUTYATULAJDONOSOK
FIGYELMÉT. EZ PEDIG A **PENÉSZTOXIN**, AMI BÁRMILYEN
LEHULLOTT GYÜMÖLCSBEN, DE LEGINKÁBB A DIÓBAN
VAN JELEN.

Talán majd a melegebb és szárazabb idő beálltával ez a
veszély csökken, de addig is fontos a kerteket fokozot-
tan rendben tartani és lehetőség szerint minden lehullott
termést és azoknak a maradványait összeszedni. A **penész-
toxin rövid idő alatt életveszélyes mérgezést tud okozni
a kutyáknak**, és nem kell hozzá nagy adagot elfogyasztani be-
lőle. Kistestű kutyáknak az is elég, ha megrágcsálnak egy pe-
nészes diót. A tünetek a remegéstől, a hányáson át, egészen
a durva, epilepsziára hasonlító görcsös rohamokban mutat-
koznak meg. Az első jelre orvoshoz kell vinni a kutyát, mert
csak a gyors beavatkozás mentheti meg az életét. Sok esetben
nem elég a hánytatás, hanem gyomormosást kell alkalmazni,
és persze infúzióban bejuttatni a megfelelő gyógyszereket.
A toxinmérgezést túlélő kutyáknak a későbbiekben érdemes
laborvizsgálattal ellenőrizni a májértékeiket.

Másik nagy ellenség a kullancs, de ez ellen legalább lehet
védekezni. Nagyon fontos a kutyáknak a külső és belső
parazitákat irtani. A megfelelő szert minden esetben az
állatorvos segítségével tudjuk kiválasztani. Kitűnő gyógy-
szerek és rácseppentő oldatok állnak rendelkezésre. Kiegé-
szítésnek lehet használni illóolajos permetet, sőt homeopá-
tiás szereket is. A lényeg, hogy ne tudja a kutyát megbetegí-
teni a kullancs, ami többféle betegséget is terjeszt.

A legelterjedtebb kullancs által terjesztett betegség a
babéziózis, ami sok esetben akár halálos is lehet. Tünetei:
levertség, láz, és elszíneződött vizelet, de az első kis tünetnél
is már orvoshoz kell fordulni. A legtöbb parazitaellenes szer
irtja a bolhákat is, amik bizonyos férges köztigazdái. Ha
a kutya sűrűn vakarózik, rágja magát, érdemes bolha fertő-
zöttségre gondolni és az állatorvostól tanácsot kérni.

Másik viszonylag új kártevő az a **szúnyog**, ami a **veszélyes
bőr- és szívférges terjesztője**. Ellene is rendszeresen jó
védekezni, a szívférges kutyát megcsípő szúnyog továbbviszi
a fertőzést. Ha télen nem kapott a kutya szúnyog ellen is
védő parazitairtót, akkor az első tavaszi adag előtt jó, ha
vérvizsgálattal szívférges tesztet csináltatunk az állatorvosnál.
A rendszeresen parazitaellenes kezelést kapó kutyáknak
pedig időnkénti laborvizsgálat is indokolt lehet, hiszen ezek
az anyagok is veszélyesek lehetnek, de a nagyobb veszélyt
mégiscsak a paraziták jelentik.

Nagy veszélyt jelent a **kutyák kóborlása és a neveletlen
kutyák póráz nélkül sétáltatása** is. Az ilyen kutya
kárt is okozhat másokban, és önmagában is.

Nagyon fontos lenne, hogy mindenki tudja
kontrollálni a kutyája viselkedését, és ne
adjunk okot arra, hogy miattuk a közvéle-
mény az összes kutyást elítélje. Meg kell
érteni, hogy nem mindenki örül annak, ha egy
szabadon sétáló kutya odafut hozzá, eset-
leg megugatja, vagy akár játékból felugrál rá.

A kisebb testű kutyáknak pedig akár balesetveszé-
lyes is lehet, ha a nehezebb kutya rálép, felborítja. Szüksé-
ges lenne minden kutyával eljárni kutyaiskolába, vagy egyéni
képzésen részt venni, mert egy jól nevelt kutyával sokkal
könnyebb együtt élni és a környezet is elfogadóbb velük.

PARKERDŐ
TERMÉSZETESEN

VIDD MAGADDAL A SZEMETEDET!

A Pilisi Parkerdő Zrt. az Európai Unió által támogatott
Parkerdő természetesen programja keretében jelentős ter-
mészetvédelmi fejlesztéseket hajt végre a főváros környéki
védett parkerdőkben. A természeti értékek fennmaradását
azonban nem csak a külső segítségtől kell várunk, meg-
tartásukért mindannyiunknak aktívan tennünk kell.

A főváros környéki erdők állapota alapvetően függ az oda
látogató évi 10 millió ember hozzáállásától. Ezért fontos,
hogy tisztában legyünk az erdei viselkedés alapvető sza-
bályaival. Az erről szóló kiadványsorozat jelen példánya a
parkerdők legnagyobb problémájával, a szemetteléssel fog-
lalkozik.

Az igazi erdőbarát nem örül, ha sétája során szemettelés
nyomaival találkozik. Pedig ez nem ritka, főleg a népsze-
rű kirándulók helyek, település-szélek közelében. A szemét
nem csak csúnya látvány, ami a gazdátlanság érzését kelti,
de sokszor veszélyes is az élővilágra. Sorozatunk szemé-
telésről szóló füzetében nem csak a figyelmet szeretnénk
ráirányítani a velünk élő káros szokásra, de megoldási ja-
vaslatokkal is élünk.

Hogyan segíthetünk, hogy erdeink tiszták maradjanak?

- Amit magunkkal vittünk, hozzuk is haza az erdőből.
- Az erdők szegélye nem a szeméttárolás helye. Sokan úgy
gondolják, hogy az erdő mindenkié, és itt a szemét előbb-
utóbb megsemmisül. Ez sajnos nem igaz.
- A kertekből származó nyesedék kis mennyiségben talán

talán elfér az erdőben. Ha ez igaz is, a vastagon elterített,
évek során felhalmozott kerti hulladék nem az erdőbe való.
Tönkreteszi az erdő aljnövényzetét, sőt oda nem való fajok
megjelenését, terjedését idézheti elő. A kertben keletkező
szemetet komposztáljuk a saját kertünkben, vagy szállít-
tassuk a Fővárosi Közterület Fenntartó Zrt-től beszerez-
hető fóliazsákokban és már léteznek köztéri komposztálók
is, ilyen létesítmények építését érdemes kezdeményezni,
esetleg megpályázni.

- Vegyünk részt szemétszedő akciókban.
- Emlékeztessük a szemetelő túratársakat, szomszédokat arra, hogy amit tesznek
helytelen, törvénytörő. Remélhető,
hogy a tudatosabb állampolgári magatartás,
hosszú távon mindenhol kialakul.

Tegyünk érte bátran mi is!

A TELJES KIADVÁNY
A QR KÓDDAL
ONLINE ELÉRHETŐ.

PILISI PARKERDŐ ZRT.
2025 Visegrád,
Mátyás király u. 4.
Telefon: 06-26-598-000
E-mail: informacio@pprt.hu
web: www.parkerdo.hu

ÚJ GUMISZERVIZ NAGYKOVÁCSIBAN! PÓK UTCA 60.

TELI GARÁZS KFT.
GUMISZERVIZ

www.teligarazs.hu
06 26 / 38 99 99
06 20 / 353 3320

LŐRINCZ ZSÓFIA

SHUNGIT

MIÉRT AZ EGYIK LEGÉRTÉKESEBB ÁSVÁNY?

LÉTEZIK EGY TISZTA FEKETE "CSODA KŐ" MELYET EDDIG CSAK KARÉLIÁBAN, OROSZOR-SZÁGBAN TALÁLTAK, ÉS AMELYET SZÁMTALAN TERÜ- LETEN ÉS MÓDON ALKALMAZNAK DETOXIKÁLÁSRA, TISZTÍTÁSRA. HASZNÁLHATJUK ÉKSZERKÉNT, SZAP- PANKÉNT, KUTAK IVÓVIZÉNEK TISZTÍTÁSÁRA, ÉLŐVÍZ KÉSZÍTÉSÉRE ÉS SZÁMTALAN MÁS HASZNOS DOLOGBAN.

A SHUNGIT nem csak egy mostanában divatos ásvány, ugyanis az oroszok legalább 500 éve használják és főleg az utóbbi 300 évben.

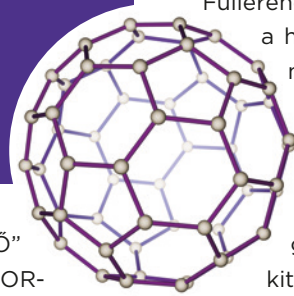
I. Péter uralkodása idején hallott a különleges kő antiszeptikus hatásairól és megparancsolta katonáinak, hogy hordjanak magukkal hordtáskájukban egy darab Shungitot. A vizes kulacsba tett kődarab segítségével a katonák friss, megtisztított vizet nyerhettek. Maradtak feljegyzések arról is, hogy a svéd hadseregben nagyon gyakoriak voltak a mérgezőes gyomorbántalmak, amitől maga a svéd király is szenvedett. Ugyanakkor az orosz seregekben alig voltak olyanok, akiknek gyomorbaja lett volna. És így nyerték meg az Oroszok a legtöbb csatát egy kis fekete kavics segítségével! Az oroszok felismerték a Shungit víz hatalmas erejét és az Orosz Királyság fürdőt hozott létre számtalan egészségügyi előnye miatt! Ez volt az első üdülőhely Oroszországban és Marsi vizeknek nevezték. Úgy tartják, hogy az üdülő azért kapta Mars, a harc istenének tiszteletére nevét, mert a vízben kúrálták magukat I. Péter sebesült és beteg katonái. Feljegyzések szerint, a Shungit fürdőről azt tartották: „Ezek a vizek kigyógyítanak olyan különféle súlyos nyavalyákból, mint a skorbut, epebaj, gyomorbajok, hányás, hasmenés, vesekő, gyógyír a vizesedésre, vagy székrekedésre, kiúzi a gilisztákat ...”

Shungit szobák

Jelen pillanatban is van Oroszországban közel 14 Shungit szoba, amiből négy a katonasághoz tartozik. Ezekben a szobákban mind a négy fal, a padló és a plafon is mindenhol Shungittal van burkolva. Ha ide befekszik egy katona, aki 3 napja nem aludt vagy valaki, aki rengeteg stressznek van kitéve az kb. 2 óra után újjászületve érzi magát.

Biztosan felmerült a kérdés, hogy hol lehet a Shungittal Magyarországon találkozni és beszerezni?

Itt Nagykovácsiban, két helyen is lehet vásárolni Shungit termékeket: Tandem Könyvesbolt és Kávézó (Kossuth Lajos utca 3.) és a SzívTér Kastélya (Kossuth Lajos utca 16). Ráadásul a SzívTér Kastélyában most építjük a világ leghatékonyabb Shungit szobáját!

A Shungit ásvány egy különleges szénatomokat úgynevezett Fulleréneket tartalmazó ásványcsoda. Két formája ismert: a hagyományos és elterjedtebb, tapintásra kemény matt fekete színű, amelynek átlagos a Fullerén tartalma és a metálosan - kicsit ezüstösen csillogó, könnyű szerkezetű Elite Shungit, amelynek a Fullerén tartalma jóval magasabb. Az utóbbi ritkaságnak számít és jóval drágább is mint a hagyományosnak mondható Shungit, ugyanis a teljes kitermelés csupán 1% - át adja és magas minősége miatt nagyon keresett ásványnak számít. Az utóbbi években egyre ismertebb és egyre több kísérletet folytatnak az elképesztő sokoldalúsága miatt.

A Shungit felhasználási formái és területei:

Shungit víz - víztisztítás kavicsokkal

A hagyományos Shungitot és az Elite Shungitot is alkalmazhatjuk. A kiváló minőségű Shungit víz egyik nagyon fontos alapja a megfelelő méretű, minőségű és mennyiségű kavicsok. Minél kisebbek a kavicsok (1-2 cm) annál hatékonyabbak az ivóvíz elkészítésére. Víz minőség és gyógyhatás szempontból az Elite változata bizonyul erősebbnek, de a hagyományos Shungit is tökéletesen megfelel a célnak, ugyanakkor vegyesen is alkalmazhatjuk.

Gyógyhatása nem csak a megtisztult (baktériumoktól, vírusoktól, fémektől és különböző szennyező, mérgező anyagoktól mentes) víznek köszönhető, hanem a tisztítás után és a fogyasztás során a szervezetünkbe kerülő Fullerének tesztünkre, sejt szinten ható és regeneráló tulajdonságainak is.

A Shungit víz felhasználási területei:

1. Ivóvíz tisztítás: otthonunkban és kutakban
2. Piramisos víz
3. Shungitos fürdővíz: tusolás, fürdőkád, jakuzzi, medence
4. Növények, virágok: Shungit vizes locsolás
5. Állatok, házikedvencek Shungit vizes itatása
6. Shungit vizes borogatás és hatásai
7. Shungit vizes arcápolás
8. Főzés Shungit vízzel

Shungit formák - tértisztítás otthonunkba, munkahelyen, autóban

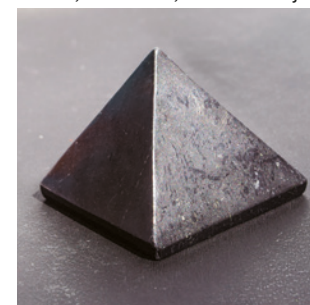
A tértisztító formák arra szolgálnak, hogy a testünket körülvevő teret megtisztítsák a negatív energiáktól sugárzásoktól, kilöki a térből a Hartmann sugárzást, illetve a Földi Vízereket és az 5G-t.

Bármelyik formát is vesszük alapul először fontos felmérnünk, hogy mekkora nagyságú területet kívánunk tisztítani és az milyen külső környezeti hatásoknak van kitéve.

A Shungit formák nagysága határozza meg, hogy mekkora területet képesek tisztítani, tehát pl. egy 3 cm -es piramis hatótere 18 méter sugarú kör. Természetesen nézzük meg, hogy az otthonunk egy békés erdőszéli környezetben van vagy mondjuk egy belvárosi környezetben, hiszen helytől függően más és más mennyiségű sugárzás hathat ránk. A különböző formák plusz jelentéstartalommal is bírnak, ezek is szempontok lehetnek a választás folyamán.

A piramis, mint forma önmagában is egy erős energetikai tér, amit számtalan kísérlettel is bizonyítottak. Legfőképp a testünket körülvevő energiaterre hat, az otthonunk legjobb öre. A piramist az otthonunkban érdemes olyan helyre tenni, ahol a legtöbbet tartózkodunk, illetve jó, ha figyelembe vesszük, hogy valahol fejmagasságba helyezzük el, ha lehet ne túl magasra és ne túl alacsonyan, mert így fejti ki a legjobban a hatását.

A golyó vagy gömb forma inkább a teljességet szimbolizálja az érzelmi, családi, kapcsolati harmóniát, békét segíti elő. Leginkább nappaliba, konyhába helyezzük el. A kocka forma a földi világunk anyagban megtestesülő részére hat legjobban. Az ötletek, intuíciók formájában érkező sugallatok anyagba öntését és megvalósítását segíti elő. Dolgozószobába, irodába, autóba fejti ki a legjobban a hatását.

Shungit piramisok, golyók, kockák, szakrális geometriai formák, megmunkálatlan/nyers Elite Shungit darabok, Shungit autóba, Shungit telefonra, laptopra, hűtőre.

Shungit alátétek:

A Shungit alátétek nagy hasznunkra lehetnek, amennyiben fontos számunkra, hogy tiszta, lehetőleg méreganyagaktól mentes ételeket fogyasszunk. Leginkább konzerveknél, alumínium dobozos italoknál, cukor, só, lisztek esetén használjuk, ugyanakkor kedvenc ásványainkat is tisztíthatjuk vele.

Tisztítási javaslat: tegyük az alátétet az asztalra, helyezzük rá a tisztítandó élelmiszert, ásványt és várjuk minimum 15 percig ezt követően kezdjük el felhasználni, fogyasztani. A Shungitot előszeretettel használják kozmetikumokban, test és szépségápolásban egyaránt.

HA KÍVÁNCSI VAGY MÉG TÖBB INFORMÁCIÓRA, SZÍVESEN KIPRÓBÁLNÁD A SHUNGIT VIZET VAGY AZ OTTHONODBAN SZERETNÉL EGY NYUGODT TISZTA TERET ÖNMAGAD ÉS A CSALÁDOD KÖRÜL, GYERE EL HOZZÁNK:

SZÍVTÉR KASTÉLYA

2094 Nagykovács - Kossuth Lajos utca 16

Nyitvatartás:

minden pénteken 10:00-tól és 17:00 óráig, más napokon bejelentkezés alapján személyesen, személyre szabottan segítünk! Keress minket:

Névai András: +36 70 907 2672

Lőrincz Zsófia: +36 70 624 5494

galeria@szivterkastelya.com

LÁTOGASSON EL CSALÁDJÁVAL A SZÍVTÉR KASTÉLYÁBA!

Európa egyik legnagyobb magán ásványgyűjteménye

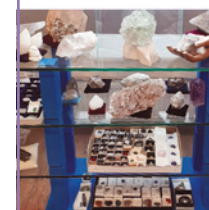
Közép-európa egyik legnagyobb shungit és ibolya üveg választéka

Ékszerek nőknek, férfiaknak, gyerekeknek

Selyem festmények, fotók, szobrok

Ajándék fém és kagylódobozok és szütyők

A világ kristályai, piramisok, golyók, kockák és sok ásvány 300-tól több millió forint értékben!

SZÍVTÉR KASTÉLYA
Nagykovács, Kossuth Lajos u. 16.
Névai András: +36 70 907 2672
Lőrincz Zsófia: +36 70 624 5494
galeria@szivterkastelya.com

SzívTér Kastélya
Kulturális Központ és Galéria

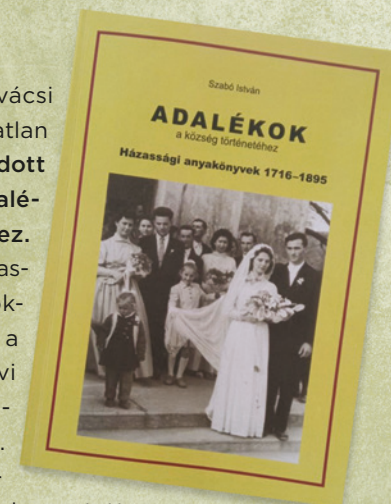
HIRDETÉS

KÖNYVISMERTETÉS

SZABÓ ISTVÁN HÁZASSÁGI ANYAKÖNYVEK 1716-1895

Dr. Szabó István Nagykovács történetének fáradhatatlan kutatója. Sorozatban kiadott könyveinek főcíme, Adalékok a község történetéhez. Legutóbbi kutatása a házassági anyakönyvekben sokkal többet ad, mint amit a cím ígér. Az anyakönyvi adatok évenkénti felsorolásán kívül közli az 1847. évtől kezdődően, a mindenkori plébánosok által vezetett

„Historia domus” bejegyzéseket. Ezek a községben és a tágabb környezetben történt fontosnak ítélt eseményekről számolnak be. A kötetnek ezek a beszámoló regényesen érdekesek és nagyon is olvasmányosak. Akit csak egy kicsit is érdekel a település múltja, ahol élünk, annak ez a kötet igazi olvasmányélmény lesz.

N

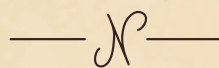
Náncsi néni vendéglője[®]

*"Legjobban a mama főz,
mi megpróbáljuk utánacsinálni."*

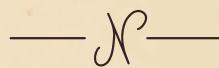
Kedves Vendégeink!

Tavasszal is várjuk Önöket szeretettel és sok-sok finomsággal, hangulatos kerthelyiségünkben, napsütéssel, madárcsicsergéssel, játszótérrel, lelket melengető pálinkával, saját termelésű badacsonyi Olaszrizlinggel, óriás túrógombóccal és a 42 éve megszokott szezonális, hétvégi ajánlatokkal. Gyerekekkel és kutyával is jönnek bátran!

Náncsi Néni Húsvéti ünnepi ajánlata, április 7 és 10 között.

Húsvéti sonka
Tárkonyos bárányraguleves
Kemencében pirosra sült báránylapocka
Rozmaringos, fokhagymás tejben pácolt bárány rántva
Húsvéti fűszeres báránycsülök sült
Málnás palacsinta vaníliakrémmel töltve, vanília fagyival
Málnás "Tiramisu"

Telefon: **+36 1 397 27 42**
e-mail: **nancsinenifoglalas@gmail.com**
Cím: 1029 Budapest, Ördögárok u. 80.
www.nancsineni.hu

Szeretettel várjuk Önöket!

Náncsi Néni Vendéglője